
**ÜNİVERSİTE ÇALIŞANLARININ BİLGİSAYAR VE İNTERNET
ÜZERİNDEKİ UYGULAMALARI KULLANIMLARINA
YÖNELİK ARAŞTIRMA**

**THE RESEARCH ON THE UNIVERSITY PERSONNEL'S USAGE
OF COMPUTER AND INTERNET BASED APPLICATIONS**

Mehmet Akif BARIŞ*

ÖZET

Bu çalışma üniversitelerde görev yapan akademik ve idari personelin bilgisayar ve internet kullanımına dair tutumlarını araştırmak üzere planlanmıştır. Çalışmanın katılımcıları Erzincan Üniversitesi akademik ve idari personelinin seçilen 238 kişidir. Çalışmada internet ve bilgisayar üzerindeki uygulamaların kullanım yoğunlukları araştırılmıştır. Personel türünün ve çalışma yılı tecrübesinin konu üzerindeki etkileri çapraz tablolardan elde edilen bulgularla yorumlanmıştır. Elde edilen sonuçlar ışığında, hâlihazırda ortaya çıkan ve öngörülen muhtemel problemlere çözüm teklifleri getirilmiştir. Dolayısıyla bu araştırma, konuyla ilgili olarak üniversite çalışanlarının şuur seviyesini ortaya koyarak yapılması gereken bilinçlendirme ve eğitim çalışmalarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar ve internet kullanımı, bilgisayar ve internet üzerindeki uygulamalar, internet üzerindeki iletişim ortamları, internet bankacılığı, online alışveriş işlemleri.

ABSTRACT

This study has been planned to find out the attitudes of academic and management personnel at universities towards the usage of computer and internet. Participants of this study consist of 238 academic and management personnels of Erzincan University. In this study, the usage percentage of applications on computer and internet has been searched. The effects of personnels' personalities and experiences on the study have been commented via the findings obtained from cross tables. With the help of the results, suggestions to present and foreseen problems have been made. Therefore, this study aims to help raise the awareness of and educate the university personnel about the topic by revealing the rate of their awareness related to this topic.

Keywords: Usage of computer and internet, applications on computer and internet, communication environment on internet, internet banking, online shopping transactions.

* Öğr. Gör., Zirve Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, Bilgisayar Programcılığı Programı

1. GİRİŞ

Gelişen teknolojiyle kurumların bilgi ve iletişim sağlama araçlarının da değiştiği, kurumların işleyişinin online sistemlere dönüştüğü ve kurumlardaki bilgisayar ve internet kullanıcılarının büyük yüzdelere ulaştığı gözlenmektedir. 2009 yılı araştırma sonuçlarına göre 2008 yılında kamu kurum ve kuruluşları iletişimde interneti kullanma oranı %68.4'tür (TÜİK, 2009: s.2). Son yıllarda kalite çalışmalarının kurumun bilgi işlemi, basın yayın birimi ve eğitimcilerin birleşimi sonucu oluşturulan kurullarla yapılması, kalite ve bilişim konularının iç içe olduğunu göstermektedir.

Günümüzde ülkelerin dünyadaki konumlarını belirleyen önemli bir değişken de, bazı teknoloji ürünlerinden ne ölçüde yararlanabildikleridir. Genel anlamda kurumsal gelişmeler de büyük ölçüde teknoloji eksenli bir değerlendirmeye tabi tutulur olmaktadır. Bu bağlamda eğitim kurumlarının da hizmetlerini toplumca kabul edilen/beklenen düzeyde gerçekleştirebilmeleri için daha yüksek düzeyde, ileri teknoloji ürünü makineler, araç, gereçler, üretim yöntemleri ve uygulama yönergeleri, bir başka deyişle teknik bilgi satın almaları ve kullanmaları gerekmektedir (Aksoy, 2003).

İçinde bulunduğumuz çağa hızla gelişen bilişim teknolojileri, bilginin hızla çoğalması ve işlenebilmesi ile bilgi çağı adı verilmektedir. Dünyanın en geniş iletişim ağı olan İnternet, bugün bir devrim olarak nitelendirilen E-iş (E-business) Yönetim Modelini ortaya çıkarmıştır. E-iş Yönetim Modeli, işletme ve kuruluşların verimliliğini arttırmada internetten nasıl faydalanılabileceğini ve yeni iş fırsatlarının nasıl yaratabileceğini göstermiştir. E-iş sadece işletmeler için değil devlet kuruluşları için de bir hedef haline gelmiştir. Günümüzde gelişmiş ülkelerin çoğunda kurum ve işletmeler verimi arttırmada internet teknolojisini yoğun olarak kullanmaktadır. Ülkemizde de e-iş yönetim modelini benimseyen işletme ve devlet kurumu sayısı gün geçtikçe artmaktadır (Aydın ve Kara, 2004).

Bilgisayarın ve internetin önemi her geçen gün artmaktadır. Bu durumun nedeni de şüphesiz; bu araçların sunduğu hizmetler ve bu hizmetlerin kolaylıkla elde edilebilir olmasıdır. "Web, e-mail, chat, download" gibi ifadeler herkes tarafından bilinir ve kullanılır bir hale gelmiştir. Dünyanın bir ucundaki insanlarla sohbet etmek, elektronik posta göndermek, bir mikrofon aracılığıyla bilgisayarın diğer ucundaki bir insanla konuşmak ve video konferanslar yapmak, dünya çapındaki binlerce veri tabanından, kütüphaneden ve haber gruplarından bilgi sağlamak, dünyada olan gelişmeler hakkında anında haber almak, müzik dinlemek veya film seyretmek, insanlarla karşılıklı olarak oyunlar oynamak, sayısız ürün yelpazesi içerisinde alışveriş

yapmak İnternet'in bizlere sunduğu sayısız hizmetlerden yalnızca birkaç tanesidir (Yenilmez ve ark., 2007).

Yirminci yüzyılın son çeyreğinden itibaren hızla gelişen bilişim teknolojileri üniversitelerin işleyişini de etkileyerek değiştirmektedir. Bu değişimden en çok etkilenenler tabiatıyla üniversite çalışanları olmaktadır. İleri teknolojinin imkânlarıyla bilişim sistemlerini, otomasyonları, interneti vs. bünyelerine katan üniversiteler masa başı çalışan personeline bilgisayar ve internet kullanma imkânı sağlamaktadırlar. Bu bağlamda üniversite çalışanları potansiyel bilgisayar ve internet kullanıcısı durumuna gelmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında bilişim teknolojilerinin iş süreçlerinde kullanılması tahmin edilenden daha hızlı şekilde yaygınlaşmaktadır. 2000 li yıllardan önce kamu kurumlarında "Bilgisayar kullanalım mı?" sorusu, yerini "Bilgisayarı nasıl kullanalım?" sorusuna bırakmış, hatta günümüzde "Bilgisayarı en etkili şekilde nasıl kullanmalıyız?" sorusu sorulmaya başlanmıştır. Bu sorunun en doğru cevabı personele bilgisayar eğitimi verilmesidir (Tuti, 2005). Üniversitelerde çalışanlarının işinin gerektirdiği bilgi sistemlerini, otomasyonları, veri tabanlarını kullanma konusunda spesifik eğitimler aldığı ve eğitimler sonucu gereken uygulamaları kullanabilme performansı genel olarak tespit edilebilmektedir. Fakat personelin bireysel veya kurumsal amaçla diğer elektronik uygulamaları ve yararlanabilecekleri iletişim ortamlarını hangi seviyede kullandıkları tam olarak tespit edilememektedir.

2. AMAÇ

Araştırmanın amacı, üniversite personelinin bilgi teknolojilerine ve yeni haberleşme kanallarına yaklaşımları konusundaki mevcut durum tespiti yapmaktır. Üniversite personeli birçok özel işini ve kurumu ilgilendiren işlemleri (bireysel ve kurumsal e-devlet işlemleri, online bankacılık işlemleri, telefon bankacılığı, internet ortamında sohbet, e-posta kullanımı gibi) iş anında kullandığı bilgisayarlardan ve iletişim gereçlerinden gerçekleştirmektedir. Bu araştırma ile kurum çalışanlarının bahsedilen işlemleri gerçekleştirme hususundaki bilinç düzeyleri incelenmiştir.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEM VE SINIRLILIKLARI

Araştırma Erzincan Üniversitesi'nin personeline uygulanan bir anketle gerçekleştirilmiştir. Anketle sorulan 40 adet soru ile personelin internet ve bilgisayar üzerindeki kullanım yoğunlukları değerlendirilmiştir. Hazırlanan anket soruları kurum personeline yazılı bir şekilde elden ulaştırılarak cevaplamaları sağlanmıştır. Araştırmada idari ve akademik kadroya sahip

yönetici, teknik personel ve diğer pozisyondaki çalışanlar görüşlerini belirtmişlerdir.

Araştırmanın bulguları, yalnızca bu örneklem ile benzer koşulları taşıyan örneklemelere genellenebilir. Araştırma kesitsel olduğundan, kesit tarzında araştırma deseninin bütün elverişsizlikleri bu araştırma için de geçerlidir. Araştırmanın sınırları, ülkemizdeki üniversite çalışanları içinden Erzin-can Üniversitesi'nde çalışan, işyerinde kuruma ait bilgisayarları ve diğer iletişim araçlarını kullanan personel olarak seçilmiştir.

4. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

S1: Kurum çalışanları yeni iletişim kanallarını yoğun bir şekilde kullanmaktadırlar.

S2: Personel türü (Akademik/İdari) yeni iletişim teknolojilerine olan ilgiyi değiştirmektedir.

S3: Çalışma/hizmet süreleri yeni iletişim teknolojilerine olan ilgiyi değiştirmektedir.

5. BULGULAR VE YORUM

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

	Sayı	Yüzde
Cinsiyet		
Erkek	185	77,7
Kadın	53	22,3
Yaş Aralığı		
20-25	40	16,8
26-30	72	30,3
31-40	55	23,1
41-50	50	21,0
51 ve üstü	21	8,8

Tablo 1. devamı

Medeni Hal		
Evli	149	62,6
Bekar	89	37,4
Personel Türü		
Akademik	124	52,1
İdari	114	47,9
Çalıştığı Birim		
Rektörlük	59	24,8
Enstitü	6	2,5
Fakülte	98	41,2
Yüksekokul	16	6,7
Meslek Yüksekokulu	59	24,8
Unvan		
İşçi	12	5,0
Memur	62	26,1
Bilgisayar İşletmeni	7	2,9
Teknisyen	11	4,6
Tekniker	7	2,9
Mühendis	2	0,8
İdareci	10	4,2
Uzman	9	3,8
Okutman	8	3,4
Arş. Gör.	31	13,0
Öğr. Gör.	43	18,1
Yrd. Doç.	34	14,3
Doç.	1	0,4
Prof.	1	0,4

Katılımcıların yüzde 77.7'si erkek, yüzde 22.3'ü kadındır. Yüzde 62.6'sı evli, yüzde 37.4'ü bekar. Yüzde 29.8'i 40 yaşının üzerindedir. Ayrıca araştırmaya katılanların yüzde 53,6'sı Profesör, Doçent, Yardımcı Doçent, Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi, Okutman unvanlarına sahip akademik personeldir.

Tablo 2. Personelin İnternet Üzerindeki İletişim Kanallarını Kullanma Sıklığı

E-Posta hizmetlerini kullanıyor musunuz?		
	N	%
Evet	226	95,0
Hayır	12	5,0
Toplam	238	100,0
Anlık ileti programlarını kullanıyor musunuz?		
	N	%
Evet	218	91,6
Hayır	20	8,4
Toplam	238	100,0
İnternet üzerinden sesli ve görüntülü görüşme yapıyor musunuz?		
	N	%
Evet	158	66,4
Hayır	80	33,6
Toplam	238	100,0

Bilgisayar ağlarının ve internetin oluşturulmasının en büyük nedenlerinden biri de kurumların ve kişilerin kendi aralarında elektronik olarak haberleşebilmelerini sağlamaktır. E-posta, anlık ileti programları ile sesli ve görüntülü sohbet. imkanı sağlayan elektronik ortamlar sayesinde insanlar ağlar ve internet aracılığıyla iletişim kurabilmektedirler. E-posta sayesinde mesajlar gönderilerek uzun süre veritabanlarında saklanabilmekte ve tekrar tekrar erişilebilmektedir. Anlık ileti programları sayesinde ise internet kullanıcıları eşzamanlı olarak birebir haberleşme imkanı bulabilmektedirler. Ayrıca, sesli ve görüntülü etkileşim sağlayan aracı programlara her geçen gün ilginin arttığı gözlenmektedir.

Tablo 2' de 2000'li yılların en fazla kullanılan iletişim kanalı olarak öngörülen E-posta kullanımının personel arasında %95 gibi bir orana ulaştığı görülmüştür. MSN, Yahoo Messenger gibi anlık ileti programlarının ise %91,6 oranlarında kullanıldığı sonucuna varılmıştır. Sohbet imkanı sağlayan yazılımlara eklenen yeni özelliklerle birlikte ortaya çıkan internet üzerinden sesli ve görüntülü görüşmeler kurum personelinin %66'sı tarafından tercih edildiği anlaşılmıştır.

Tablo 3. Çalışanların Web Uygulamalarını Kullanma Sıklığı

Web ortamındaki e devlet işlemlerinden faydalaniyor musunuz?		
	N	%
Evet	160	67,2
Hayır	78	32,8
Üyelik isteyen web sitelerine tüm bilgilerinizi girerek üye olur musunuz?		
	N	%
Evet	38	16,0
Hayır	200	84,0
İnternet üzerinden alışveriş yapıyor musunuz?		
	N	%
Evet	94	39,5
Hayır	144	60,5
Cep telefonunuza ait online işlemleri yapıyor musunuz?		
	N	%
Evet	62	26,1
Hayır	176	73,9
İnternet bankacığı işlemlerini kullanıyor musunuz?		
	N	%
Evet	109	45,8
Hayır	129	54,2

Tablo 3’de; çalışanların %67,2’sinin kimlik numarası sorgulama, taşıt vergisi ödeme, seçimlerde sandığını öğrenme gibi e-devlet işlemlerinden faydalandığı görülmektedir (~%68). Buna ek olarak; internet üzerinden tüm bilgilerini girerek alışveriş yapıldığı(~%40) ve bankaların sunduğu internet bankacılığı işlemlerinden faydalandığı gözlenmektedir (~%46).

Tablo 3’te kullanımı sorgulanan uygulamaların çoğunda güvenlik problemleriyle ilgili kuşklar devam ettiği için çalışanlar bu uygulamalara biraz daha mesafeli yaklaşmaktadırlar.

Tablo 4. Personel Türü * E-Posta Hizmetlerini Kullanma Dağılımı

E-posta hizmetlerini kullanıyor musunuz?		Evet	Hayır	Toplam
Personel Türü	Akademik C	121	3	124
	E	117,7	6,3	124,0
	İdari C	105	9	114
	E	108,3	5,7	114,0
Toplam		226	12	238

$P=0.54 > 0.005$ olduğundan aralarında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Hem akademik hem de idari personel e-posta hizmetlerini yoğun bir şekilde kullanmaktadırlar. E-posta kullanımı kuruluşlar ve çalışanlar için birçok avantaj getirmiştir. E- posta ile birlikte;

- Dosya ve resim iletişimi,
- Toplu gönderimler ile duyuru, reklam, propaganda yapılabilmesi,
- İnsan kaynakları ve bilgi edinme başvurularının yapılabilmesi ve alınabilmesi,
- Elektronik imzanın kullanarak resmi yazışmaların yapılabilmesi
- Gönderilen ve alınan mektupların istenilen sayıda istenildiği kadar saklanabilmesi ve ihtiyaç duyulduğu anda okunabilmesi,
- Cep telefonu sayesinde posta geldiğinde anında haber alınabilmesi,

gibi avantajların oluşması elektronik postanın çağımızın en yaygın haberleşme aracı olmasını sağlamıştır.

Tablo 5. Personel Türü * Anlık İleti Programlarını Kullanma Dağılımı

Anlık ileti programlarını kullanıyor musunuz?			Evet	Hayır	Toplam
Personel Türü	Akademik	C	119	5	124
		E	113,6	10,4	124,0
	İdari	C	99	15	114
		E	104,4	9,6	114,0
Toplam			218	20	238

$P=0.011 < 0.05$ olduğundan söz konusu ilişki anlamlıdır. Tablo 13'te çaprazlama sonucu akademik personelin çıkan değeri (C) istenilen değerden (E) yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre; anlık ileti programlarını akademik personelin daha yoğun kullandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Personel Türü * Görüntülü ve Sesli Görüşme Oranları

İnternet üzerinden görüntülü ve sesli görüşme yapıyor musunuz?			Evet	Hayır	Toplam
Personel Türü	Akademik	C	92	31	124
		E	81,8	41,7	124,0
	İdari	C	65	49	114
		E	75,2	38,3	114,0
Toplam			157	80	238

$P=0.010 < 0.05$ olduğundan ilişki anlamlıdır. Akademik personel internet üzerinden görüntülü ve sesli görüşmeyi daha fazla kullanmaktadır.

Tablo 7. Personel Türü * E- Devlet İşlemlerinden Faydalanma Oranları

Web ortamındaki e devlet işlemlerinden faydalanıyor musunuz?			Evet	Hayır	Toplam
Personel Türü	Akademik	C	94	30	124
		E	83,4	40,6	124,0
	İdari	C	66	48	114
		E	76,6	37,4	114,0
Toplam			160	78	238

$P=0.003 < 0.05$ olduğundan ilişki anlamlıdır. Akademik personel E-Devlet işlemlerinden daha fazla faydalanmaktadır. E-Devlet işlemlerinden kasıt TC Kimlik numarası sorgulama, vergi miktarını öğrenme, ikamet bilgisi alma gibi online işlemlerin gov.tr uzantılı web siteleri üzerinden yapılmasıdır. İdari personelin bu tür online işlemler yerine daha çok klasik usulleri kullanmaya devam ettiği gözlenmektedir.

Tablo 8. Personel Türü * İnternet Üzerinden Alışveriş Yapma Dağılımı

İnternet üzerinden alışveriş yapıyor musunuz?		Evet	Hayır	Toplam	
Personel Türü	Akademik	C	68	55	123
		E	48,3	74,7	123,0
	İdari	C	25	89	114
		E	44,7	69,3	114,0
Toplam			93	144	237

$P=0.000 < 0.05$ olduğu için ilişki anlamlıdır. Akademik personel internet üzerinden alışverişini daha fazla tercih etmektedir.

Tablo 9. Personel Türü * İnternet Bankacılığı İşlemlerini Kullanma Dağılımı

İnternet bankacılığı işlemlerini kullanıyor musunuz?		Evet	Hayır	Toplam	
Personel Türü	Akademik		67	57	124
			56,8	67,2	124,0
	İdari		42	72	114
			52,2	61,8	114,0
Toplam			109	129	238

$P=0.008 < 0.05$ olduğu için ilişki anlamlıdır. İnternet bankacılığı işlemlerini de akademik personel daha fazla kullanmaktadır.

Tablo 10. Çalışma Yılı Sayısı * E-Posta Hizmetlerini Kullanma Dağılımı

E-posta hizmetlerini kullanıyor musunuz?			Evet	Hayır	Toplam	
Çalışma yılı sayınız	0-5	C	109	5	114	
		E	108,3	5,7	114,0	
	6-10	C	23	1	24	
		E	22,8	1,2	24,0	
	11-15	C	26	0	26	
		E	24,7	1,3	26,0	
	16-20	C	27	1	28	
		E	26,6	1,4	28,0	
	21 ve üstü	C	41	5	46	
		E	43,7	2,3	46,0	
	Toplam			226	12	238

$P=0.297 > 0.05$ olduğundan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Tablo 11. Çalışma Yılı Sayısı * Anlık İleti Programlarını Kullanıyor Musunuz?

Anlık ileti programlarını kullanıyor musunuz?			Evet	Hayır	Toplam	
Çalışma yılı sayınız	0-5	C	109	5	114	
		E	104,4	9,6	114,0	
	6-10	C	24	0	24	
		E	22,0	2,0	24,0	
	11-15	C	25	1	26	
		E	23,8	2,2	26,0	
	16-20	C	27	1	28	
		E	25,6	2,4	28,0	
	21 ve üstü	C	33	13	46	
		E	42,1	3,9	46,0	
	Toplam			218	20	238

$P=0.000 < 0.05$ olduğu için anlamlı bir ilişki mevcuttur. Tablo ya göre; personelin anlık ileti programlarının kullanımını çalışma yılı sayısı arttıkça düşmektedir.

Tablo 12. Çalışma Yılı Sayısı * Görüntülü ve Sesli Görüşme Yapma Oranları

Görüntülü ve sesli görüşme yapıyor musunuz?			Evet	Hayır	Toplam
Çalışma yılı sayınız	0-5	C	80	34	114
		E	75,2	38,3	114,0
	6-10	C	19	4	24
		E	15,8	8,1	24,0
	11-15	C	16	10	26
		E	17,2	8,7	26,0
	16-20	C	16	12	28
		E	18,5	9,4	28,0
	21 ve üstü	C	26	20	46
		E	30,3	15,5	46,0
Toplam			158	80	238

$P=0.048 < 0.05$ olduğundan anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Tabloda ki verilere göre; 0– 10 çalışma yılına sahip, yani iş hayatının başında olan personel, 10 yıl üstü çalışanlara göre internet üzerinden görüntülü ve sesli iletişim kurmayı daha fazla tercih etmektedirler.

Tablo 13. Çalışma Yılı Sayısı * E- Devlet İşlemlerinden Faydalanma Dağılımı

Web ortamındaki e devlet işlemlerinden faydalanıyor musunuz?			Evet	Hayır	Toplam
Çalışma yılı sayınız	0-5	C	80	34	114
		E	76,6	37,4	114,0
	6-10	C	21	3	24
		E	16,1	7,9	24,0
	11-15	C	19	7	26
		E	17,5	8,5	26,0
	16-20	C	13	15	28
		E	18,8	9,2	28,0
	21 ve üstü	C	27	19	46
		E	30,9	15,1	46,0
Toplam			160	78	238

$P=0.015 < 0.05$ olduğu için anlamlı bir ilişki mevcuttur. 0- 15 yıl çalışma tecrübesine sahip kurum çalışanları E-Devlet işlemlerine daha fazla rağbet göstermektedirler.

Tablo 14. Çalışma Yılı Sayısı * İnternet Üzerinden Alışveriş Yapma Oranları

İnternet üzerinden alışveriş yapıyor musunuz?		Evet	Hayır	Toplam	
Çalışma yılı sayınız	0-5	C	42	71	113
		E	44,3	68,7	113,0
	6-10	C	16	8	24
		E	9,4	14,6	24,0
	11-15	C	13	13	26
		E	10,2	15,8	26,0
	16-20	C	10	18	28
		E	11,0	17,0	28,0
	21 ve üstü	C	12	34	46
		E	18,1	27,9	46,0
Toplam			93	144	237

$P=0.014 < 0.05$ olduğu için anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. 0- 5 yıl çalışma tecrübesine sahip personel internet üzerinden alışverişini daha fazla tercih etmektedir.

Tablo 15. Çalışma Yılı Sayısı * İnternet Bankacılığı İşlemlerini Kullanma Dağılımı

İnternet bankacılığı işlemlerini kullanıyor musunuz?		Evet	Hayır	Toplam	
Çalışma yılı sayınız	0-5	C	43	71	114
		E	52,2	61,8	114,0
	6-10	C	15	9	24
		E	11,0	13,0	24,0
	11-15	C	16	10	26
		E	11,9	14,1	26,0
	16-20	C	11	17	28
		E	12,8	15,2	28,0
	21 ve üstü	C	24	22	46
		E	21,1	24,9	46,0
Toplam			109	129	238

$P=0.049 < 0.05$ olduğundan anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Tablo-daki verilere göre genel olarak çalışma yılı sayısı arttıkça internet bankacılığı işlemlerinin kullanımı da artmaktadır.

Bu bölümde konuyla ilgili araştırılan kaynaklardan edinilen bilgilerle ve anket çalışmasından elde edilen bulgularla sonuç değerlendirilmesi yapılarak teklifler sunulmaktadır.

6. TEKLİFLER VE SONUÇ

Demografik sonuçlardan öne çıkanlar:

- Kadın personel oranlarının her şeye rağmen düşük olduğu görülmektedir. Bu nedenle yeni iletişim kanallarının kullanımı konusunda sağlayacakları katma değerden yararlanılamamaktadır.
- 40 yaş altındaki genç çalışan sayısı %70'in üzerindedir. Yeni iletişim teknolojilerine uyum gösterebilecek, yenilikçi bir çalışan profili karşımıza çıkmaktadır. Bu profilin eğitimlerle kurum içinde daha verimli çalışması sağlanabilir.
- Üniversite bünyesinde akademik personelin ve idari personelin yaklaşık eşit sayılarda olduğu görülmüştür. Her iki personel türünün de göz ardı edilmeden eğitim çalışmaları yapılması gerekmektedir.
- Masa başı çalışan personel oranı %90'ın üzerindedir ve nerdeyse tamamının kullanımına bilgisayar verilmiştir. Bu nedenle bilgisayar kullanımı konusunda kalite çalışmaları yapmak zaruri olmuştur.

Yeni iletişim teknolojileri sayesinde haberleşme ve iletişim kanalları farklılaşmıştır. Verilebilecek bazı örnekler şu şekildedir:

- Mektup ve telgraf ile iletişim yerini elektronik posta, cep telefonundan kısa mesaj, anlık ileti programları gibi elektronik ortamlarda iletişime bırakmıştır.
- Personel ücretsiz olduğundan yakınlarıyla kurum bilgisayarlardaki sohbet imkânı sağlayan programları kullanarak internet üzerinden görüşme yapabilmektedirler.
- Gazete, dergi gibi basılı yayınlara alternatif oluşturan internet gazeteciliği ve online dergiler rağbet görmüştür.
- Tanıtım yazıları ve ilânlar internet ortamına taşınarak e-postalar ve web siteleri üzerinden yapılamaya başlanmıştır.

Kurumların iletişim teknolojilerini kullanma oranları giderek artmaktadır. Kurum yöneticileri hızlanma ve verimliliği sağlamak için bazı yatırımlar yapmışlardır:

- Personelin kullanımına bilgisayar verilmiştir.
- İhtiyaca göre otomasyonlar temin edilerek bilgi depolanması ve iletimi elektronik ortamlarda yapılmaya başlanmıştır.
- Bilgilendirme ve halkla ilişkiler çalışmaları için web siteleri oluşturulmuştur.

- Kurumların yeni iletişim teknolojilerine geçişinde bazı sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu sıkıntıların en önemliler:
- Kağıt üzerindeki kayıt ve bilgilerin elektronik ortama alınırken kayıpların yaşanması,
- Geleneksel usullerden vazgeçemeyen personelin acemilikler yaşaması,
- Yeni yöntemlere geçilirken yeterli kurumsal desteğin alınamaması,
- Ortaya çıkan problemlere yeterince hızlı ve kalıcı çözümler getirilememesi.
- Çaprazlamalardan çıkarılabilecek sonuçlara göre kullanıcıların personel türlerine ve çalışma yılı sayılarına göre bir eğitim stratejisi belirlenerek yeni iletişim kullanımı performansını ve kalitesini kullanma konusunda çalışmalar yapılabilir.

Bilinçli bilgisayar ve internet kullanımının performans artışıyla birleşerek üniversitelere kurum olarak şu faydaları sağlayacaktır:

- Üniversitelerde yeni iletişim teknolojilerinin kullanımıyla hiyerarşik kademelenmeyi ve orta kademeyi azaltan ya da kaldıran, daha çok katılıma yer veren, dışa dönük, şeffaf yapıların etkinlik kazanacağı,
- Yeni iletişim teknolojileri üniversitelerin geleceği ile ilgili belirsizliklerin azaltılmasında ve geleceğe hazırlanarak etkinliğin artırılmasında önemli fırsatlar sunacağı,
- Yeni teknolojiler sayesinde vasıflı işgücünün kendini göstermesi kolaylaşarak, hizmet çeşitliliğinin ve verimliliğinin artacağı,
- Örgütler hem kendi içinde ağlar oluşturduğu hem de internet ağlarına bağlanmış olarak, geniş kapasitesli bilgiler veri tabanlarında toplanarak kullanışlı hâle getirileceği öngörülmektedir.

7. KAYNAKÇA

- Aksoy, H.H. (2003). Eğitim Kurumlarında Teknoloji Kullanımı ve Etkilerine İlişkin Bir Çözümleme, Eğitim Bilim Toplum Dergisi, 1: (4), Ankara: Eğitim-Sen, 4-23.
- Bates, A.W. (2000). Managing Technological Change, "Strategies for Collage and University", Jossey-Bass Inc., USA
- Dedeoğlu, G. (2006). II. Uygulamalı Etik Kongresi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara
- Gökçen, H. (2007). Yönetim Bilgi sistemleri, Ankara: Palme Yayıncılık.
- Gülbahar, Y. (2009). E-öğrenme, Pegem Akademi, Ankara

-
- Stromquist, N., Samoff, J. (2000) Knowledge Management Systems: On The Promise and Actual Forms of Information Technologies. British Association for International and Comparative Education, 30: 3, 323-332
- Tecim V., Göken Y. (2009). Bilişim Teknolojilerinin Etkin Kullanımı Üzerine Bir Çalışma, Journal of Yaşar University, S. 4, İstanbul
- Telem, M. (1993). Information Technology: A Missing Link In Educational Research. Journal of Research on Computing in Education. Fall 1993, Cilt. 26, 1123-143.
- Tuti, S. (2005). Eğitimde bilişim teknolojileri kullanımı performans göstergeleri (Yayımlanmamış Y. Lisans Tezi), Hacettepe Üniv. Fen Bil. Enst., Ankara.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2009). Haber Bülteni, S. 202, s.2, Ankara
- Yüksel H. (2009). Genel iletişim, Pegem Akademi, Ankara

* * * *